

ת"פ 7086/07/16 - מדינת ישראל נגד ח'ליל אבו עסב - נוכח

בית משפט השלום בקריית גת

13 יוני 2017

ת"פ 7086-07-16 מדינת ישראל נ' אבו עסב

בפני כב' השופטת ד"ר נגה שמואלי-מאיר, סגנית הנשיאה

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד עמית חומרי - נוכח

נגד

ח'ליל אבו עסב - נוכח

ע"י ב"כ עו"ד אבי אוחנה - נוכח

המאשימה

הנאשם

הכרעת דין

א. רקע עובדתי

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של **קבלת רכב או חלק גנובים**, לפי סעיף 413 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "**חוק העונשין**"); **הפרעה לשוטרי בעת מילוי תפקידו**, לפי סעיף 275 לחוק העונשין; ו**נהיגה ללא רישיון נהיגה**, לפי סעיף 10(א) לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: "**פקודת התעבורה**").

כפי הנתען בכתב האישום המתוקן, ביום 24.06.2016 בסמוך לשעה 02:20, התפרצו אחרים שזהותם אינה יודעה למאשימה לדירתו של המתלונן וגנבו מתוכה כסף ומשחקי פלייסטיישן השייכים לבנו המנוח, וכן כרטיס אשראי, תכשיטי זהב ומפתח רכב. בסמוך לכך, קיבל הנאשם לידיו מהאחר את רכבו של המתלונן, מסוג יונדאי טוסון, אשר חנה בסמוך לדירה, בודעו כי הרכב הושג בעבירה על ידי אותו אחר.

בהמשך, הנאשם שמעולם לא הוציא רישיון נהיגה, הבחין בחסימה משטרתית לפניו. אז, הלה עצר וניסה לנסוע לאחור, סירב לפתוח את דלת הרכב וניקה באמצעות גופיה את ההגה.

2. ביום 24.01.2017 הודה הנאשם בכתב האישום המתוקן, תוך שבא כוחו הצהיר לפרוטוקול כי הוא מבקש להבהיר שהנאשם הודה "בעבירת הקבלה מכוח עצימת עיניים". בהיעדר הסכמות עונשיות, ביקש הסנגור לדחות לתקופה קצרה את מועד הטיעונים לעונש; לאחר מכן, ביום 08.02.2017, עתרה ההגנה להפנות את הנאשם עובר להשמעת הטיעונים לקבלת תסקיר מאת שירות מבחן. המאשימה לא התנגדה לכך, ובית המשפט נעתר לבקשה.

3. **תסקיר שירות המבחן** שהתקבל נושא אופי שלילי, ובסופו המלצה להשית על הנאשם עונשים של מאסר בפועל ומאסר מותנה.

מטעמים של צנעת הפרט לא אעלה עלי גזר דין זה את כל המפורט בתסקיר, לבד מלציין כי שירות המבחן ציין שהנאשם קיבל אחריות חלקית למעשיו ותיאר כי תפקידו בביצוע העבירות היה להוביל את הרכב מבלי שידע שהמדובר ברכב גנוב. כמו כן, כך נמסר, הלה שלל את חלקו בתכנון ביצוע העבירות ותיאר חווית בגידה מצד האחרים, שכן לתחושתו, הם השתמשו בו ללא ידיעתו שהמדובר במעשים פליליים. אשר לנהיגה ללא רישיון, הנאשם תחילה התקשה לענות לשאלות

של שירות המבחן, אך בהמשך מסר כי חיפש אחר כסף קל להשגה, על רקע מצבו הכלכלי הירוד. עוד נמסר בתסקיר, כי הנאשם התייחס באופן קונקרטי ושטחי לשאלות שנשאל בשירות המבחן, ונקט בגישה הגנתית תוך הפעלת מניפולציות רגשיות במטרה לגייס את השירות לטובתו. כמו כן, הנאשם דחה כל רצון לסיוע כלשהו מצד השירות, טען כי הוא מעוניין לסיים את ההליך המשפטי ואינו מבין מדוע הוא בכלל הופנה לשירות המבחן.

בנוסף, הנאשם מסר כי משתמש בסמים מסוג חשיש בתדירות משתנה, וסירב לקבל סיוע בתחום זה. שירות המבחן העריך כי קשייו של הנאשם בתחום התעסוקתי והשימוש שלו בסמים (לצד ההתרשמות לפיה הנאשם אינו בשל בשלב זה בחייו לעבור טיפול ארוך טווח ומובנה), מהווים גורמים המגבירים את הסיכון להישנות עבירות דומות בעתיד.

בהינתן כל האמור, שירות המבחן נמנע מלבוא בהמלצה שיקומית בעניינו של הנאשם, ותחת זאת המליץ על השתת הענישה שפורטה בתחילת הדברים.

ב. טיעוני הצדדים (עיקר הדברים)

4. בא כוח המאשימה עמד על חומרת מעשיו של הנאשם ועל הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מהם. כמו כן, הלה הפנה לפסיקה של בתי משפט שונים, ועתר לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 8 ל- 18 חודשי מאסר, לצד ענישה נלווית. בהמשך, הלה הפנה לתסקיר שהוגש בעניינו של הנאשם, ובפרט לכך שהאחרון גילה אחריות חלקית, לבעיית הסמים שלו ולכך שהוא לא השכיל לנצל את האפיק הטיפולי. לבסוף, נטען כי לנוכח האמור, בין היתר, יש להשית על הנאשם מאסר המצוי ברף הבינוני גבוה של מתחם העונש ההולם, מאסר מותנה מרתיע, קנס ופסילת רישיון.

עוד במסגרת זו, הוגש גיליון הרישום הפלילי של הנאשם (**סומן ת/1**), ממנו עולה כי לנאשם הרשעה אחת קודמת, משנת 2013, בעבירות לפי חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, בגינה הושת עליו מאסר בפועל למשך 100 יום, קנס בסך 100,000 ₪ ומאסר מותנה (שאינו בר הפעלה במקרה שבפניי).

5. מנגד, בא כוח הנאשם הפנה לכך שכתב האישום תוקן לקולא, לעובדה כי הנאשם קיבל אחריות על מעשיו, הביע חרטה וחסך בזמן שיפוטי יקר. עוד נטען, כי הנאשם הודה בכתב האישום המתוקן בציינו כי המעשים בוצעו תוך "עצימת עיניים", בהיעדר ידיעה מלאה. זאת ועוד, ההגנה הפנתה לנסיבות חייו המורכבות של הנאשם, וטענה כי העבירות בוצעו לשם הפקת רווח כספי של 800 ₪.

אשר לתסקיר שירות המבחן, נטען כי בית המשפט אינו חייב לאמץ את המלצותיו העונשיות של השירות, וכי האחרון ממילא אינו מוסמך להמליץ על השתת ענישה שאין בה כדי להביא לשיקומו של הנאשם. עוד בעניין זה, ובניגוד לאמור בתסקיר, נטען כי ביחס לכתב האישום המתוקן הנאשם קיבל אחריות מלאה על מעשיו.

לבסוף, ההגנה עתרה לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין מאסר מותנה לבין מספר חודשי מאסר שניתן לרצותו בעבודות שירות. בשים לב לפסיקה שאליה הפנתה את בית המשפט ויתר המאפיינים של הנאשם, כמו גם נסיבות חייו הקשות, עתרה ההגנה להשית על הנאשם ענישה ברף התחתון של המתחם, תוך שהסכימה לפסילת רישיון לתקופה מידתית, התחייבות וענישה צופה פני עתיד, אך ביקשה להימנע מהשתת קנס.

6. הנאשם אשר קיבל את "זכות המילה האחרונה", בחר שלא לנצלה ורק ביקש בקצרה "סליחה על הטעות שעשיתי".

דין והכרעה

ג. הערכים המוגנים שנפגעו, מידת הפגיעה בהם, ונסיבות ביצוע העבירות

7. כאמור בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, קביעת מתחם העונש ההולם תיעשה בהתאם לעקרון ההלימה (הוא העיקרון המנחה בענישה), תוך התחשבות בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, בערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוען, במידת הפגיעה בהם ובמדיניות הענישה הנוהגת.

הערך החברתי המוגן אשר נפגע כתוצאה ממעשה קבלת הרכב הגנוב, הינו בראש ובראשונה שמירה על קניינו של הפרט, וכפועל יוצא מכך גם על סדר חברתי תקין. מעבר לנזק הכלכלי הישיר שנגרם עקב ביצוע עבירות של גניבת רכב או קבלת רכב גנוב, הרי שעבירות אלו אף מקימות נזק כלכלי עקיף בדמות העלאת פרמיות הביטוח, וגורמות עגמת נפש רבה לבעל הרכב אשר מגלה כי מישו חמד את רכושו. בשים לב לאמור, ולנוכח שכיחותה של התופעה, נדמה שלא בכדי בחר המחוקק לייחד סימן (תת-פרק) שלם בחוק העונשין אשר יעסוק בעבירות בקשר לרכב (סימן ה' בפרק י"א). בדברי ההסבר לתיקון מס' 32 לחוק העונשין (דברי ההסבר להצעת חוק העונשין (תיקון מס' 32), התש"ן-1989, ה"ח 1959, 26), שבמסגרתו הוסף סימן זה, צוין כי:

"כליהרכבהמובניםדומהמאדלבייתושלהאדם. הואמשמשגםאמצעיטנועהוכליעבודהלהרבהמאד אנשים. במובניםרביםהרכבהואשלוחתביתושלהפרט".

בהחלט ייתכן כי עבירת גניבת הרכב דורשת תעוזה עבריינית גדולה יותר בהשוואה לעבירה של קבלת רכב גנוב (ראו והשוו: ע"פ (מחוזי ירושלים) 17006-05-14 **ענאן ח'רטביל נ' מדינת ישראל**, (16.02.2015)). יחד עם זאת, לא ניתן להתעלם מכך שגם מקבלי הרכב הגנוב מהווים חוליה משמעותית בתופעת גניבות הרכב, והם אלו שפעמים רבות מאפשרים את גניבתו של הרכב בסופו של יום, כך שלא במקרה העונש הקבוע לצד עבירת קבלת רכב או חלק גנובים זהה לעונש שהועמד בצדה של עבירת גניבת הרכב. וראו בעניין זה דבריו של בית המשפט המחוזי בת"פ (מחוזי תל אביב יפו) 40207/01 **מדינת ישראל נ' עבד אלנקיב**, (12.03.2002):

"אין חולק, כי העבירות שעניינן גניבת כלי רכב וסחר בהם הפכו להיות נגע רע בחברתנו, עד כדי היותם מכת מדינה ממש. עבירות אלה מבוצעות לשם הפקת רווח כספי מהיר וקל, תוך גרימת נזק כלכלי כבד, המגולגל על כתפי הציבור, ותוך פגיעה בביטחון האישי ובמרקם החברתי במדינה. בשורה הראשונה עומדים מזמיני הרכב הגנוב והסוחרים בו, ולאחריהם גנבי הרכב הפועלים בשירותם. בשורה נוספת עומדים המתווכים והמסייעים למיניהם, המשתלבים בתעשיית גניבות הרכב במדינת ישראל...".

בעצם ביצוע העבירה של הפרעה לשוטרי בעת מילוי תפקידו, פגע הנאשם בערכים שעניינם הגנה על סדרי חברה ומשטר תקינים, על שלטון החוק ועל יכולתם של אנשי אכיפת החוק לבצע פעילותם כהלכה (ראו בעניין זה, בשינויים המחויבים, דבריו של כב' השופט י' דנציגר בע"פ 8704/08 **סמי הייב נ' מדינת ישראל**, (23.04.2009); וע"פ 6040/13 **מדינת ישראל נ' בחוס נעמאן**, (19.03.2014)).

אשר לעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה, בעצם ביצועה העמיד הנאשם, שמעולם לא הוציא רישיון נהיגה, בסכנה את

שלום הציבור, ביטחוני וחיייהם של כלל המשתמשים בדרך (ראו, בהתאמות הנדרשות, רע"פ 6115/06 **מדינת ישראל נ' מוראד אבו לבן**, (08.05.2007); ורע"פ 665/11 **עאלה אבו עמאר נ' מדינת ישראל**, (24.01.2011)).

8. בשים לב לנסיבות שנלוו לעבירות שבוצעו, כפי שאלה יפורטו בהמשך, ובייחוד לאור טיבו ואופיו של מעשה ההפרעה לשוטר ולנוכח נסיבות קבלת הרכב הגנוב, סבורתני כי במקרה הנדון **מידת הפגיעה בערכים המוגנים** מצויה ברף בינוני-נמוך.

9. בבחינת **הנסיבות הקשורות בביצוע העבירות**, ככל שהדברים נוגעים לעבירה של קבלת רכב גנוב, מצאתי תחילה להפנות לאמביוולנטיות מסוימת הקיימת בין האמור בכתב האישום המתוקן לבין ההודאה שניתנה מפי ההגנה בבית המשפט. כך, בסעיף 5 בכתב האישום המתוקן נכתב מפורשות כי הנאשם קיבל את הרכב **ביודעו** שהוא גנוב. דא עקא, עובר להודאתו של הנאשם באולם בית המשפט בכתב אישום מתוקן זה, ביקש בא כוחו "להבהיר כי הנאשם מודה בעבירת הקבלה **מכוח עצימת עיניים**" (עמ' 2, שורה 17, בפרוטוקול הדיון מיום 24.01.2017). אכן, מכוח דוקטרינת "עצימת העיניים" ניתן להרשיע נאשם בעבירה הדורשת מודעות לרכיבי היסוד העובדתי וברמה העקרונית הדבר אינו מעורר קושי. יחד עם זאת, ככל שהדברים נוגעים לנסיבות ביצוע העבירה וחומרתן, קיים הבדל בין נאשם אשר קיבל לידיו רכב ביודעו כי הוא גנוב לבין נאשם שרק חשד בכך, אך נמנע מלברר את החשד. בהינתן האמור, כיצד יש להתייחס לנאשם שבפניו? אין חולק על כך שראוי כי נאשם יודה בכתב האישום המתוקן כלשונו, וככל שיש לו הסתייגויות כאלה או אחרות בנוגע לאמור בו, הרי שהדברים צריכים להיפתר ולהתבהר במסגרת המשא ומתן בין הצדדים לקראת כריתתו של הסדר הטיעון. אולם, במצב הייחודי שנוצר במקרה הנדון, משבא כוחו של הנאשם הצהיר את הדברים לפרוטוקול וביקש להדגישם, ואילו המאשימה לא התנגדה לכך, בית המשפט יבחר לילך בדרך המקלה עם הנאשם, ויראה בו כאילו קיבל לידיו את הרכב תוך ש"עצם את עיניו" למול העובדה כי ייתכן שרכב זה גנוב.

אם כי, אציין שמעובדות כתב האישום המתוקן ניתן ללמוד כי החשד של הנאשם היה ברמה גבוהה. זאת בשים לב לנסיבות שאפפו את קבלת הרכב הגנוב, שהתבצעה בשעת לילה מאוחרת, ומקום בו נדמה שלא בכדי הלה הפריע לשוטרים לבצע את תפקידם, לא פתח את דלת הרכב וניסה למחוק את טביעות האצבעות שלו מההגה (הגם אם ייתכן שעשה כן בשל העובדה שנהג ברכב ללא רישיון נהיגה).

עוד מצאתי לציין, כי לא אייחס משקל לנסיבות שנלוו לגניבת הרכב, ואף ייתכן שלא היה מקום לפרטן בכתב האישום המתוקן. שכן, כזכור, הנאשם לא הואשם בגניבת הרכב, אלא אך בקבלתו מידי אחר. לשון אחר, יש לבחון את הנסיבות שנלוו לעבירה שביצע הנאשם - קבלת רכב גנוב - ולא את הנסיבות שנלוו למעשה שכלל לא נטען שהוא ביצע אותו, קרי גניבת הרכב.

בעניין זה, נתתי דעתי לכך שהנאשם קיבל את הרכב בסמוך למועד גניבתו, בשעת לילה מאוחרת, ונהג בו ללא רישיון נהיגה. אכן קבעתי כי יש לראות בנאשם כמי שקיבל את הרכב הגנוב תוך "עצימת עיניים". אולם עדיין, נדמה כי אין דינו של מי שמקבל רכב מידי פלוני באישון ליל, הגם אם הוא רק חושד בכך שהמדובר ברכב שהושג בעבירה, כדינו של אדם, למשל, שקנה אוטו מסוחר רכבים, ושהחשד שלו מצוי ברף נמוך.

עוד יש ליתן את הדעת, לכך שמכתב האישום המתוקן לא עולה כי עובר לביצוע העבירות קדם מצדו של הנאשם תכנון ניכר. אם כי, יקשה עלי לקבוע, בשים לב למקום ושעת קבלת הרכב, כי הדבר בוצע בצורה ספונטנית גרידא. ויוער, הכוונה בדברים האמורים היא לתכנון ביצוע העבירה של קבלת רכב גנוב ולא לתכנון ביצוע הגניבה עצמה. שכן, אילו היה נטען שהנאשם תכנן את ביצוע הגניבה עצמה, כי אז, כך יש להניח, הוא היה מואשם בעבירה של גניבת רכב מכוח דיני השותפות.

כך גם יצוין, כי מטבע הדברים ובאופן אינהרנטי כמעט, מבצעה של עבירת קבלת רכב גנוב מושפעים על דרך הכלל מגנבי הרכב עצמם. שכן, כאמור, מקבל הרכב הגנוב מהווה חוליה בשרשרת תופעת גניבות הרכב, והגנבים עצמם תרים אחר אלה שיהיו מוכנים לקחת את הרכב הגנוב ולהעבירו למקום אחר, ובכך גם משפיעים על האחרונים לבצע את העבירה. אולם, מאחר שהדברים בפן זה לא הובהרו כדבעי במסגרת כתב האישום המתוקן, ולא נהיר מה הייתה מידת ההשפעה של גנב הרכב על הנאשם, אם בכלל, בית המשפט לא יעניק משקל רב לנסיבה הקבועה בסעיף 40ט(א)(2) לחוק העונשין.

אשר לנזק שנגרם כתוצאה ממעשיו של הנאשם, ייאמר כי מעובדות כתב האישום המתוקן ניתן ללמוד ולהניח שהרכב הוחזר לבעליו, כך שנדמה כי בסופו של יום לא נגרם נזק כלכלי ממשי (וממילא שוויו של הרכב אינו מפורט בכתב האישום המתוקן). הגם שכן, לא ניתן להתעלם מהנזק הפוטנציאלי שהיה טמון במעשיו של הנאשם, שנמנע ככל הנראה אך בשל היתקלותו בחסימה משטרתית. והדברים אף צריכים להיאמר ביתר שאת, מקום בו הנאשם נהג ברכב מבלי שאי פעם קיבל רישיון נהיגה, כך שכשירותו לנהיגה לא נבחנה מעולם, וכבר עמדתי על הסכנה הטמונה בכך לכל משתמשי הדרך כמו גם לנאשם עצמו.

כפי שעולה מדבריו בשירות המבחן ומדברי ההגנה בשלב הטיעונים לעונש, הנאשם בחר לבצע את העבירות שבמוקד כתב האישום המתוקן על רקע מצבו הכלכלי הקשה. על פניו, ניתן היה לשקול נסיבה זו לקולא. יחד עם זאת, ויהיה מצבו הכלכלי קשה כפי שיהא, עדיין מצב זה אינו יכול להצדיק את מעשיו של הנאשם, בשעה שהוא בוחר לפגוע בקניינו של האחר ולסכן את ציבור הנהגים והמשתמשים בדרך, וזאת למעשה מתוך בצע כסף גרידא ועל מנת לעשות לביתו.

בכל הנוגע לעבירה של הפרעה לשוטר, על אף שבסופו של יום לא נגרם כתוצאה הימנה נזק ממשי כלשהו, עדיין יש לומר כי הנסיבות הנלוות לה מצויות ברף חומרה גבוה. שכן, אין מדובר כאן במצב שבו למשל הנאשם אך מוסר פרטי זיהוי שגויים (וברי כי בית המשפט אינו מקל ראש גם בהתנהגות כגון זו), אלא בנאשם שפועל בצורה אקטיבית כדי להתחמק מאימת הדין, תוך שהוא נוסע לאחור עם רכבו, מסרב לפתוח את הדלת ואף מנסה להעלים ולשבש ראיות באמצעות ניגוב ההגה עם גופיה.

10. בכל הנוגע **למדיניות הענישה** הנוהגת, תחילה יש לשוב ולהפנות לחובתו הכללית של בית המשפט להילחם ביד קשה בעבריינים המבצעים עבירות בקשר לרכב, על מנת לעקור את התופעה מהשורש (ראו למשל דבריו של בית המשפט העליון בע"פ 11194/05 **עטיה אבו סבית נ' מדינת ישראל**, (15.05.2006). הדברים שם אמנם נאמרו לפני למעלה מעשור ובהקשר של עבירת גניבת הרכב, אך עודם רלוונטיים גם היום ולעניין שלנו).

אשר לגופם של דברים, מסקירת הפסיקה עולה כי **מתחמי הענישה** שנקבעים בעניינם של נאשמים שהורשעו בעבירה של קבלת רכב גנוב (פעמים רבות לצד עבירות נלוות, כמו במקרה שלנו, כגון נהיגה ללא פוליסת ביטוח, נהיגה בפסילה או נהיגה ללא רישיון) נעים, **בדרך כלל**, בין מספר חודשי מאסר, לכל הפחות, לבין מאסרים שאורכם מספר דו ספרתי של חודשים. כל זאת כאשר ברי כי מתחמי הענישה משתנים בכל מקרה ומקרה, בין היתר, בהתאם לחומרת הנסיבות שנלוו למעשים; ואילו העונשים שמושגים בסופו של דבר על הנאשמים השונים, בגדרי המתחם או מחוצה לו, משתנים לנוכח הנסיבות האישיות של כל נאשם ונאשם, קיומם או היעדרם של שיקולי שיקום, וכיוצא באלה.

בעניין זה, ראו למשל פסק דינו של בית המשפט המחוזי בע"פ (מחוזי ירושלים) 17006-05-14 **ענאן ח'רטביל נ' מדינת ישראל**, (16.02.2015), שם דובר בנאשם שהורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות של קבלת רכב גנוב, נהיגה ללא ביטוח, ונהיגה אגב אי-החזקת תעודות, וזאת לאחר שנקבע כי רכש מסוחר מכוניות, בחברון, רכב מסוג שברולט שהתברר לאחר מכן כי נגנב כחצי שנה קודם לכן. בית המשפט המחוזי מצא להתערב במתחם העונש שנקבע על ידי בית משפט השלום, וקבע כי במקרה הספציפי הזה, על המתחם **לנוע בין מספר חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות**

לבין 18 חודשי מאסר. במסגרת זו צוין, בין היתר, כי **הרכב נרכש מסוחר מכוניות** כחצי שנה לאחר הגניבה וכי הרשעת הנאשם בעבירה של קבלת רכב גנוב נעשתה מכוח כלל "עצימת העיניים". מאחר שלא היה חולק על כך שעונשו של הנאשם צריך להיות ברף התחתון של מתחם העונש ההולם, בית המשפט המחוזי הורה כי חלף עונש המאסר בפועל למשך עשרה חודשים שהשית בית משפט השלום, ירצה הנאשם **מאסר בעבודות שירות לתקופה של שישה חודשים.**

יושם נא לב, כי במקרה שלעיל דובר בנסיבות חמורות פחות מהמקרה הנדון בענייננו, ולו לנוכח העובדה שהנאשם שבפניי הורשע גם בעבירה של הפרעה לשוטר.

כן ראו פסיקתו של בית המשפט בת"פ (שלום באר שבע) 52580-10-15 **מדינת ישראל נ' ערף מטירת ואח'**, (05.12.2016), **שהוגשה לעיוני מטעם ההגנה**, שם דובר בשני נאשמים, נעדרי עבר פלילי, שהורשעו בעבירה של קבלת רכב גנוב, בעוד שהנאשם 1 הורשע גם בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה ללא ביטוח, ואילו הנאשם 2 הורשע גם בעבירה של נהיגה בזמן פסילה. כפי הנטען, הנאשמים קיבלו לידם רכב שנגנב באותו הלילה. הנאשם 1, שאין לו רישיון נהיגה, נסע עם הרכב לכיוון מחסום מיתר, והנאשם 2, שרישיון הנהיגה שלו נפסל, נסע ברכב אחר וליווה את הרכב הגנוב. נקבע כי בגין מעשיו של הנאשם 1 **ינוע מתחם העונש ההולם בין 8 ל- 18 חודשי מאסר**; ואילו בגין מעשיו של הנאשם 2, **ינוע מתחם העונש ההולם בין 9 ל- 21 חודשי מאסר.** לבסוף, בשים לב לגילם הצעיר ולכך שהם נעדרי עבר פלילי, החליט בית המשפט, תוך שצוין כי זאת לא בלי היסוס, לסטות לקולא ממתחמי הענישה, והשית על שני הנאשמים **6 חודשי מאסר בעבודות שירות**, פסילת רישיון, קנס, פיצוי וענישה נלווית.

כאן ייאמר, כי לא נהיר כיצד יש בפסק הדין שלעיל, שכאמור הוגש לעיוני מטעם בא כוח הנאשם, כדי לתמוך בטענת ההגנה לפיה בעבירות מסוג זה נעים מתחמי הענישה בין מאסר מותנה לבין 6 חודשי מאסר.

לפסקי דין נוספים שבהם בגין מעשים דומים (גם אם לא זהים) נקבעו מתחמי ענישה שתחתיתם בעונשי מאסר, ולעיתים גם כאלה שבשים לב לאורך התקופה שלהם לא ניתן לרצותם בעבודות שירות, ראו: ת"פ (שלום כפר סבא) 59147-03-14 **מדינת ישראל נ' מגדי אלעביד**, (06.09.2016); ת"פ (שלום תל אביב יפו) 52109-11-13 **מדינת ישראל נ' אלי אל עביד**, (12.04.2015); ת"פ (שלום כפר סבא) 22908-01-14 **מדינת ישראל נ' עזבה**, (15.07.2014); ות"פ (שלום ראשון לציון) 12186-03-12 **מדינת ישראל נ' מוחמד עיד סינארט**, (05.02.2014).

11. כאן גם יצוין, כי לא התעלמתי מהפסיקה שהוגשה לעיוני מטעמם של הצדדים, אך העיון בה נעשה תוך ביצוע האבחנות המתבקשות, בשים לב, למשל, למועד מתן פסקי הדין, לעבירות השונות שיוחסו שם, ולנסיבות הייחודיות בכל מקרה ומקרה. בעניין זה אף אעיר, כי על פסיקתו של בית משפט השלום בת"פ 6577-02-12 שהוגש מטעם ההגנה, הוגש ערעור לבית המשפט המחוזי (עפ"ג (מחוזי מרכז) 25072-06-13 **איאד מוגרבי נ' מדינת ישראל**, (10.09.2013)). אף שהערעור נדחה, והגם שברי לבית המשפט כי הדבר נעשה בתום לב, טוב יעשה בא כוח הנאשם אם יקפיד להבא לבדוק ולבחון היטב את הפסיקה שעליה הוא מבקש לבסס את טיעוניו, ויוודא כי המדובר בפסקי דין חלוטים ושלא קיימת לגביהם פסיקה של ערכאה גבוהה יותר.

עוד אציין, כי נהיר לבית המשפט שקיימים מקרים בהם מדובר בנסיבות מיוחדות או בנאשמים בעלי מאפיינים אישיים ייחודיים, שבהם הושתו עונשים החורגים, לכאן או לכאן, ממנעד הענישה שהוצג לעיל (פסקי דין אלו מוכרים לבית המשפט, וראו למשל: ת"פ (שלום ירושלים) 45178-02-14 **מדינת ישראל נ' עמאד סלאימה**, (07.11.2016); ות"פ (שלום ראשון לציון) 1594-07-13 **מדינת ישראל נ' מוחמד בדיר**, (27.01.2016)). כך גם ברי, כי כל צד יבקש להפנות את בית המשפט דווקא לאותם פסקי דין ספציפיים שמשרתים את האינטרס שלו. אולם, וזאת חשוב להדגיש ולזכור, כי הענישה היא לעולם אינדיווידואלית וכל מקרה צריך להיבחן לגופו, תוך שהבחינה כאמור תמיד צריכה להיעשות לגופן של העבירות והנסיבות הנלוות להן ולגופם של נאשמים, על כל מאפייניהם האישיים ונסיבותיהם הייחודיות (ראו

והשוו ע"פ 433/89 ג'ורג' אטיאס נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(4) 170, (1989); ורע"פ 3173/09 פראגין נ' מדינת ישראל, (05.05.2009)). קביעת מתחמי הענישה והשתת העונשים בגדריהם לעולם לא יכולים להיעשות על סמך הכתורות של העבירות (ראו והשוו ע"פ 1323/13 רך חסן נ' מדינת ישראל, (05.06.2013); ורע"פ 4088/13 אחמד בן שחדה הדרי נ' מדינת ישראל, (11.06.2013)), ובכל מקרה השיקול של "מדיניות הענישה" הינו אך שיקול אחד מבין מכלול השיקולים אותם ישקול בית המשפט בטרם קביעת מתחם העונש ההולם וגזירת הדין (ראו בעניין זה ע"פ 1903/13 חמודה עיאשה נ' מדינת ישראל, (25.06.2013)).

12. בשים לב לכל האמור, לא אוכל לקבל את טענת ההגנה, לפיה מתחם העונש ההולם במקרה הנדון צריך להתחיל בענישה צופה פני עתיד בלבד. מה גם, שראוי להזכיר כי בניגוד לפסקי הדין שנסקרו לעיל, הנאשם שבפניי הורשע גם בעבירה של הפרעה לשוטר, שבצדה קבוע **עונש מזערי** של מאסר למשך שבועיים ימים. וכך, בהתאם לפסיקתו של בית המשפט העליון, **רק בהתקיים טעמים מיוחדים** ניתן יהיה לקבוע מתחם עונש הולם שהרף התחתון שלו יהא נמוך מהעונש המזערי הקבוע בצידה של העבירה, וראו בעניין זה, למשל, ע"פ 1605/13 פלוני נ' מדינת ישראל, (27.08.2014) וע"פ 2751/14 פלוני נ' מדינת ישראל, (20.09.2015). כן ראו דבריו של כב' השופט ס' ג'ובראן בע"פ 207/14 פלוני נ' מדינת ישראל, (01.02.2015):

"אכן, אני סבור כי העונשים המזעריים מהווים מדד לחשיבותו של הערך הנפגע ולמידת הפגיעה בו, ועל כן יש לתת להם משקל בכורה בקביעת מתחם העונש ההולם. רק במקרים חריגים, בהם מתעוררים טעמים מיוחדים להקל עם הרף התחתון של המתחם, יהיה ראוי לסטות מהעונש המזערי".

יצוין, כי פסיקתו של בית המשפט העליון אשר הובאה לעיל אמנם ניתנה מקום בו נדון עניינם של נאשמים אשר הורשעו בביצוע עבירות מין, אולם ברי כי הדברים שנקבעו שם בכל הנוגע לשאלת היחס שבין מתחם העונש ההולם לבין קיומו של עונש מזערי בצד העבירה, יפים גם לעניינינו.

במקרה הנדון, לא שוכנעתי כי מתקיימים אותם טעמים מיוחדים שבגינם יש מקום לקבוע מתחם עונש הולם שהרף התחתון שלו נמוך מהעונש המזערי הקבוע בצדה של עבירת ההפרעה לשוטר. אדרבא, בשים לב לכל השיקולים שפורטו ותוארו בחלק זה, סבורתי כי הרף התחתון של מתחם העונש ההולם צריך להיות חמור במידה לא מבוטלת ממאסר למשך שבועיים.

13. כללם של דברים, בשים לב לעקרון המנחה בענישה; לערכים המוגנים שפגעו ולמידת הפגיעה בהם; לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות; ולמדיניות הענישה הנוהגת, מצאתי לקבוע כי **מתחם העונש ההולם במקרה הנדון ינוע בין 5 חודשי מאסר בפועל, שניתן לרצותו בעבודות שירות, לבין 16 חודשי מאסר בפועל, וכל זאת לצד "ענישה כלכלית" בדמות פיצוי וקנס.**

ד. גזירת העונש המתאים לנאשם

14. אשר לגזירת עונשו של הנאשם בגדרי מתחם העונש ההולם, כאמור בסעיף 40ג(ב) לחוק העונשין, על בית המשפט לשקול בעניין זה את הנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, כפי שאלו מפורטות בסעיף 40יא לחוק העונשין.

במסגרת זו, נתתי דעתי לפגיעה שעלולה להיגרם לנאשם ולמשפחתו אם יושת עליו עונש של מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריח, ובייחוד הדברים אמורים בשים לב לעובדה כי הוא המפרנס העיקרי וייתכן שאף הבלעדי של רעייתו וילדיו, שמצבם הכלכלי ממילא איננו אופטימלי, וזאת בלשון המעטה. עוד נתתי דעתי לנסיבות חייו המורכבות של הנאשם, כפי שאלה

פורטו בתסקיר שירות המבחן ובטיעוני ההגנה לעונש.

כן נתתי דעתי לעובדה כי לנאשם הרשעה אחת קודמת בעבירות של הוצאת חשבונות מס באיסור או ללא זכות, מסירת ידיעה כוזבת (לפי חוק מס ערך מוסף) ושימוש במרמה או בתחבולה (לפי חוק מס ערך מוסף). כאן ייאמר, כי אמנם עבירות אלו אינן מסוג העבירות שבהן הנאשם הורשע במקרה הנדון, אך עדיין לא ניתן להתעלם מהעובדה שבשני המקרים עסקינן בעבירות בעלות מניע כלכלי, כך שלא אוכל לקבל את טענת ההגנה לפיה הרשעתו הקודמת אינה רלוונטית כלל לענייננו. כאמור, לדידי ניתן להבחין בקשר מסוים בין העבירות השונות, בשים לב למניע שלהן, כאשר פעם אחת הנאשם ביקש לגזול את הקופה הציבורית ואילו בפעם האחרת ביקש לגזול את רכושו של הפרט.

בנוסף, יש להעניק משקל לעובדה כי הנאשם הודה במיוחד לו ובכך חסך זמן שיפוטי יקר ואת הצורך בהעדתם של עדי התביעה. אולם כאן אציין, כי אכן בהתאם לאמור בכתב האישום המתוקן, תפקידו של הנאשם היה להוביל את הרכב ולא נטען לגביו כי היה שותף לתכנון הגניבה שלו - וכך הוא גם מסר בשירות המבחן. יחד עם זאת, וגם לאחר שבית המשפט יצא מנקודת הנחה כי הנאשם ביצע את העבירה מתוך "עצימת עיניים", עדיין אני מסכימה כי העמדה שביטא בשירות הינה מיתממת במידה רבה, ואסביר. הנאשם מסר לשירות המבחן כי חש נבגד וכי לא ידע שהרכב גנוב. אולם, קיים הבדל בין מצב שבו הנאשם סבור כי הרכב הושג בצורה חוקית ולא מתעורר בו כל חשד, לבין מצב שבו הוא חושד שהרכב גנוב אך נמנע מלברר את החשד. רוצה לומר, בהתאם לדוקטרינת "עצימת העיניים", הנאשם חשד שהמדובר ברכב גנוב, ומטעמיו שלו בחר שלא לברר את החשד, ומשכך, אותה תחושת בגידה שהוא מתאר ואמירתו החד משמעית לפיה לא ידע כי הרכב הושג בעבירה - כשמדברים אלו משתמע שהוא אף לא חשד שהמדובר ברכב גנוב - היא כאמור מיתממת במידה רבה; כאמור, יש הבדל בין טענת "לא ידעתי" לבין טענת "חשדתי, אך נמנעתי מלברר את החשד".

זאת ועוד, אף אם אצא מנקודת הנחה לפיה הנאשם מקבל אחריות מלאה על מעשיו, עדיין יש להבחין בין קבלת אחריות לבין הבעת חרטה. במקרה שבפניי, לאחר שהתרשמתי כי דבריו של הנאשם בבית המשפט ובקשת הסליחה שלו נאמרו מן השפה אל החוץ, וממקרא תסקיר שירות המבחן, לא השתכנעתי כי הנאשם מביע חרטה כנה על מעשיו. יתר על כן, כאמור, נדמה כי הנאשם ניסה כל העת למזער את חלקו עד כמה שניתן, השליך את האחריות על האחרים ועל מצבו הכלכלי, ובכל מקרה, כאמור, לא הביע חרטה כנה או הצטער על מעשיו. בנקודה זו, אף ניתן להזכיר את התרשמותו של שירות המבחן, לפיה הנאשם נוקט בגישה הגנתית תוך הפעלת מניפולציות רגשיות במטרה לגייס את השירות לטובתו.

מנגד ולקולא, מצאתי להביא בחשבון את העובדה כי הנאשם שהה במעצר מאחורי סורג ובריוח, הגם אם לא למשך פרק זמן ארוך במיוחד, וכי במשך תקופה ארוכה נוספת היה משוחרר תחת תנאים מגבילים. ברי כי הליך המעצר אינו עונש או "מקדמה על חשבון העונש", אך עדיין סבורתני כי ניתן להביא בחשבון שיקול זה, ולו במסגרת סעיף 40א(3) לחוק העונשין.

לבסוף, מצאתי להעניק משקל לאמור בתסקיר שהוגש בעניינו של הנאשם ולהתרשמותו של שירות המבחן. במסגרת זו ייאמר, כי על סמך דבריו של הנאשם עצמו, לפיהם הלה משתמש בסמים מסוג חשיש בתדירות משתנה (וגם לאור העובדה שבעבר הנאשם השתתף בהליך גמילה מסמים, שלא צלח), התרשם שירות המבחן כי הנאשם סובל מבעיית התמכרות לסמים. הנאשם דחה את היד שהושטה לו מטעם השירות, וסירב לקבל עזרה בפן זה. בנסיבות אלה, על אף שלא נטען כי הנאשם ביצע את העבירות על רקע התמכרותו לסמים, ובשים לב לקשייו בתחום התעסוקתי, שירות המבחן התרשם שיש בגורמים האמורים כדי להגביר את הסיכון הנשקף ממנו להישנות עבירות דומות בעתיד. בדומה לשירות המבחן - ומשלא הוכח כי אוין המוקד הבעייתי שעמד מאחורי ביצוע העבירות, שכן הנאשם סירב לכל שיתוף פעולה עם שירות המבחן בפן הטיפולי - גם בית המשפט סבור כי עודנו נשקף סיכון שמא הנאשם ישוב לפגוע ברכושם של אחרים גם בעתיד.

בנוסף לאמור, אף לא נעלמה מעיני התרשמותו של שירות המבחן, לפיה הנאשם מנסה להפחית מחומרת מעשיו; כי ברקע של הדברים עומדים קשייו לדחות סיפוקים; וכי הוא מתקשה לנהל אורח חיים תקין.

בשולי נקודה זו, אציין כי מקובלת עליי לחלוטין טענת ההגנה, והדבר אף בבחינת מושכלות ראשונים, לפיה המלצתו של שירות המבחן כשמה כן היא - המלצה בלבד (ראו למשל, דבריו של כב' השופט מ' שמגר בע"פ 344/81 **מדינת ישראל נ' שחר סגל**, פ"ד לה(4) 313, 318 (1981)). אולם, והרי שהדבר מובן מאליו, ברי כי כשם שבית המשפט מוסמך לדחות את המלצת שירות המבחן, כך הוא גם מוסמך לאמצה.

אף לא מצאתי להידרש במסגרת המקרה הנדון לשאלה אם שירות המבחן מוסמך להמליץ על ענישה שלא בהכרח יהיה בה כדי להחזיר את הנאשם למוטב, כגון מאסר מאחורי סורג וברית, שכן ממילא בעניינו של הנאשם שבפניי, בית המשפט שת ליבו לאמור **בגוף** תסקיר שירות המבחן ולאו דווקא להמלצתו הסופית.

עוד יצוין, כי לא מצאתי להעניק משקל של ממש, אם בכלל, לטענת ההגנה לפיה בעבודת המשטרה נפלו מחדלים הנוגעים לאיתור גנבי הרכב. גם אם אניח לטובת הנאשם כי אכן נתן את פרטיהם של אלו שמסרו לו את הרכב, כי פרטים אלה היו מהימנים ומדויקים, וכי אותם אחרים אכן לא הובאו לדין - עדיין, לא הוכח בפניי ואף לא הובא ולו בדל ראיה לכך שרשויות אכיפת החוק חדלו מראש מלנסות ולאתרם או שפעלו בצורה רשלנית או שרירותית.

בשים לב לכל האמור, ובאיזון הראוי בין השיקולים שיש לזקוף לקולא, מצד אחד, לבין השיקולים לחומרה, מצד שני, סבורתי כי יש לגזור על הנאשם עונש המצוי ברף הבינוני של מתחם העונש ההולם אשר נקבע לעיל. יחד עם זאת, בשים לב לנסיבותיו האישיות של הנאשם ולשיקול שנוגע לפגיעה במשפחתו כתוצאה מהעונש שיושת עליו, לא אמצה עמו את הדין, ואשית עליו עונש המצוי ברף הבינוני-נמוך של המתחם. כך גם, לאור העובדה כי זו הרשעתו הראשונה של הנאשם בעבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה, הפסילה שאשית עליו תהא מתונה. מנגד, בשים לב למניע הכלכלי שעמד מאחורי ביצוע העבירות, לא מצאתי להיעתר לבקשת ההגנה ואשית על הנאשם קנס, וזאת לצד פיצוי למתלונן (על אף שהמאשימה לא עתרה להשית רכיב זה).

15. מכל המקובץ לעיל, הריני גוזרת עליו את העונשים הבאים:

- א. **8 חודשים מאסר בפועל**, בניכוי ימי מעצרו (מיום 24.06.2016 עד 09.07.2016).
- ב. **מאסר מותנה למשך 8 חודשים, אשר יופעל אם תוך תקופה של 3 שנים מיום שחרור מהמאסר יעבור הנאשם עבירת רכוש מסוג פשע.**
- ג. **מאסר מותנה למשך 4 חודשים, אשר יופעל אם תוך תקופה של 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור הנאשם עבירת רכוש מסוג עוון, או עבירה של הפרעה לשוטרי בעת מילוי תפקידו או עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה.**
- ד. **אני פוסלת את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה למשך 6 חודשים, שיימנו מיום שחרור מהמאסר.**
- ה. **פסילת רישיון למשך 12 חודשים, אשר תופעל אם תוך תקופה של 3 שנים מיום שחרורו מהמאסר יעבור הנאשם עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה.**
- ו. **פיצוי בסך 1,500 ₪ למתלונן, ע"ת/1.**

מצ"ב טופס פרטי ניזוק.

כל תשלום שייגבה בתיק, ייזקף תחילה על חשבון הפיצוי.

הפיצוי ישולם תוך 90 יום מהיום.

ז. קנס כספי בסך 2,000 ₪ או 20 ימי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם תוך 120 יום מהיום.

הריני מורה על השמדת המוצגים בתיק - דגימות, מברג, דיסקים, בגדים, בכפוף לחלוף תקופת הערעור;
הצמיד, השעון ומכשיר הפלאפון מסוג סמסונג יושבו לנאשם.

זכות ערעור כחוק.

ניתן והודע היום, י"ט סיוון תשע"ז, 13 יוני 2017, במעמד הצדדים.

**ד"ר נגה שמואלי - מאייר, שופטת
סגנית נשיאה**

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

על מנת לאפשר למאשימה להגיש ערעור על גזר הדין, ועל מנת שלא להעמיד את ערכאת הערעור בפני עובדה מוגמרת, הנני מורה על עיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל למשך 45 יום.

בהעדר החלטה אחרת, הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עונשו, תוך 45 יום, עד לשעה 10:00, בבית הסוהר "דקל", או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות.

על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל אפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס, בטלפון שמספרו: 08-9787336.

העתק ההחלטה בדחיפות לשב"ס.

מורה על איסור יציאה מן הארץ.

יתר תנאי השחרור שבהם מצוי הנאשם יוותרו על כנם, לרבות ההפקדה והערבויות.

ניתן והודע היום, י"ט סיוון תשע"ז, 13 יוני 2017, במעמד
הצדדים.

ד"ר נגה שמואלי - מאייר, שופטת
סגנית נשיאה